

MANYE
MAGYAR ALKALMAZOTT NYELVTANÁRSÁG
ÉS NYELVTANÁROK TÖRTÉNETI
HUNGARIAN ASSOCIATION OF APPLIED
LINGUISTICS AND LANGUAGE TEACHERS

MODERN NYELVOKTATÁS

ISSN: 1219-638X

<https://ojs.elte.hu/modernnyelvok/>

2025 | *Modern Nyelvoktatás*, 31(3-4), 132-134.

**MOZSÁRNÉ MAGAY ESZTER – P. MÁRKUS KATALIN:
ANGOL–MAGYAR, MAGYAR–ANGOL TANULÓSZÓTÁR
ÉRETTSÉGIZŐKNEK ÉS NYELVVIZSGÁZÓKNAK**

Szeged: Maxim Könyvkiadó Kft. 2022. 1140 p.

ISBN 9789632618920

Oros Bugár Anna

PhD-hallgató

bugranna@gmail.com

Nyitrai Konstantin Filozófus Egyetem Közép-európai Tanulmányok Kara, Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézet

<https://orcid.org/0009-0001-8814-373X>

P. Márkus Katalin szakmai munkássága (magyar–angol/angol–magyar nyelvű) tanulói szótárak, elméleti szótárhasználati kutatások, valamint gyakorlati segédanyagok – nyelvtanulók, illetve nyelvtanárok munkáját segítő kiadványok területén jelentős. Elemzésemben a Maxim Könyvkiadó Kft. *Grimm Szótárak* szótársorozatában megjelent, Mozsárné Magay Eszterrel közösen kiadott, *Angol–magyar, magyar–angol tanulószótár*at mutatom be részletesebben.

A tanulószótár mint szótártípus abban különbözik a hagyományos kétnyelvű kézis�ótáraktól, hogy a kiadvány szókincsében, áttekinthetőségében, valamint használati jellegében folyamatosan a mindenkori nyelvtanuló igényeit tartja szem előtt (Béjoint, 2010). A szótár kétirányú felépítésű, azaz tartalmazza mind a magyar–angol, mind az angol–magyar szótárrészt, ezzel is megkönnyítve a használatot. A célcsoportot tekintve a szótár általános iskola felső tagozatától egészen az idősebb korosztályig egyaránt hasznos segédeszközt jelent a tanulásban – minden magyar anyanyelvű nyelvtanulónak, legyen szó nyelvvizsgáról vagy szövegértésről, szövegprodukción. A kötet a Közös Európai Referenciakeret által meghatározott A1-es szinttől B2-es szintig, vagyis a kezdő szinttől a középfokú nyelvvizsgáig vagy érettségiig nyújt segítséget a tanulóknak.

A szótár 1135 oldal terjedelemben több mint 20 000 címszót tartalmaz nyelvenként. A szótár-típus és a szerkesztők számára fontos volt, hogy a címszavak mellett az angol–magyar szótár-részben mindig megtaláljuk a kiejtést (s az esetleges eltérést a brit és az amerikai ejtés között), a címszó szófaji besorolását, legfontosabb nyelvtani jellemzőit (pl. megszámlálhatóság, rendhagyó alakok, a szó mondatban betöltött szerepe), leggyakoribb vonzatait, kötött formáit és az állandósult szókapcsolatokban való esetleges használatát – így segítve a rendszerezett nyelvtanulást és a nyelvről szerezhető mélyebb, rendszerezett tudást. A szótár továbbá rövidítésekkel jelöli a címszó stílusrétegbe való besorolását, illetve a földrajzi/regionális és a szakterületi/fogalomköri hovatartozását. Ezek feloldását a szótár belső borítóján és bevezetőjében is megtaláljuk, ami jól mutatja miért érdemes elolvasni a szótárak bevezetőjét. A fonetikai jelöléseket a széthajtogatható belső borító ismerteti részletesen, így az mindenkor könnyen elérhető, megtalálható. A szótárban a könnyebb tájékozódást segítik továbbá a vizuális segédeszközök – színekódok, grafikai elemek.

A kiadvány különlegességei közé tartoznak a kiemelt oldalak nyelvtani tudnivalókat tartalmazó ablakai, amelyek magyar nyelven nyújtanak hasznos magyarázatokat, például a vonatkozó névmások, az angol igeidők, a függő beszéd vagy a szenvedő szerkezet helyes használatáról. Ehhez hasonlóan megjelennek kulturális információs ablakok is, amelyek az angolszász kultúra olyan kitüntetett szerepű elemeit, reáliáit, azok érdekes történeti hátterét mutatják be, mint például a *Big Apple*, *Downing Street 10* vagy a *Union Jack* zászló. A szótárban tematikus rajzok is helyet kaptak, amelyek nemcsak magyarázó illusztrációkként és az új szókincs leborgonyozásaként szolgálnak – például az emberi testrészek, az autó részei vagy egy szoba berendezése –, hanem a tanulók tudásanyagát bővítik, például földrajzi térképekkel (Amerikai Egyesült Államok, a Brit-szigetek, Ausztrália és Új-Zéland).

A szótár az angolul tanuló magyar anyanyelvűek számára nehézségeket okozó jelenségekre is felhívja a figyelmet. Ilyen jelenség például az ún. hamis barátok kiemelése, amelyek ugyan alakilag hasonlóak vagy hasonlóan hangzanak a magyarban és angolban, ám jelentésük eltérő. Így például az angol *actual* kifejezés, amely bár a magyar *aktuális* szóval közös nyelvi eredetre vezethető vissza (lat. *actualis*), de az idők folyamán a két nyelvben eltérő jelentésre tettek szert. Magyarul az *aktuális* inkább a jelenlegi, pillanatnyi dolgokra utal, az időre koncentrálva, míg az angol *actual* inkább 'valóságos, tényleges' jelentéssel egy dolog igazságértékét jelöli. Kifejezetten hasznosnak tartom, hogy ezeket a szótár is tárgyalja, hiszen a nyelvtanulók gyakran elsőként éppen a hasonló szavakat sajátítják el, ami akár félreértésekhez, kommunikációs zavarokhoz is vezethet.

A szótár végén található *Függelék* több oldalon át sorolja fel a földrajzi nevek angol és magyar megfelelőit, valamint azok melléknévi alakjait mindkét nyelven. Az angolban ezek használata különös kihívást jelent a nyelvtanulóknak, hiszen a magyarban megszokott melléknévképzés egyszerű elvonási vagy -i képzős műveleteitől jelentősen eltér. Ezután a számok következnek, azok tószámnévi és sorszámnévi angol megfelelőivel. Majd a legkülönbözőbb angolszász mértékegységek használata kerül bemutatásra, azok amerikai és brit átváltásaival egyaránt. A függelék az angol rendhagyó igék táblázatos ábrázolásával és magyar fordításával zárul.

A kiadvány kiválóan kiszolgálja a modern oktatási eszközök iránti igényeket is, hiszen minden oldalpárhoz tartozik egy QR-kód, amelyet beszkenelve a tanuló a két oldal szókincséhez kapcsolódó online feladatokhoz jut: így játékosan, saját tempójában tanulhat. Ezek könnyen megoldhatók akár mobiltelefonon vagy interaktív táblán is, az angolórákon pedig tanár- és diákbarát interaktív aktivitásokként szolgálhatnak. A QR-kódos feladatok segítségével játékosan fejleszthetők a szótárhasználati készségek. A szótárhoz egy 88 oldalas szótárhasználati munkafüzet is tartozik (*Szótárhasználati munkafüzet – Angol tanulószótár*), amely abból a célból készült, hogy a (nyelv)tanulókat önálló munkára ösztönözve felkészítse a különféle referenciáművek sikeres használatára. A szótárhoz hasonlóan ez a kiadvány is egyaránt alkalmas önálló nyelvtanulásra és tanórai használatra. Mindezekhez szervesen kapcsolódik egy, angoltanárok számára írt kézikönyv is (*Teaching Dictionary Skills*), amely módszertani útmutatóként szolgál a szótárhasználati készségek oktatásához. Az angol nyelvű könyv elméleti keretbe foglalja a szótárhasználat oktatásban betöltött szerepét, a különböző szótártípusok jellegzetességeit és rendeltetését. A munka hiánypótló céllal készült, felismerve, hogy a különféle szótárak beemelése a nyelvoktatói gyakorlatba hozzájárulhat a nyelvoktatás eredményességéhez és a nyelvi problémák megoldásához. Úgy gondolom, a segédanyagok kifejezetten hasznosak lehetnek leendő tanároknak, illetve jól beépíthető módszertani segédeszközökként szolgálhatnak az angoltanár-szakos hallgatók módszertanóráin is.

Összességében az *Angol–magyar, magyar–angol tanulószótár* egy átfogó, sokrétű és hasznos segédeszköz a nyelvtanulók számára. Különleges szerkezeti felépítése, vizuális elemei, valamint a szókincsfejlesztést támogató interaktív feladatai révén nemcsak a tanulást könnyíti meg, hanem hosszú távon is segít megszilárdítani a nyelvtudást. Ajánlható minden gyakorló angolnyelv-tanárnak (az alapfokú oktatástól egészen a felsőoktatásig), illetve minden nyelvtanárnak készülő egyetemi hallgatónak, aki szeretné lexikográfiai ismereteit gazdagítani, és mindazon nyelvtanulóknak, akik egy átlátható és korszerű szótárat keresnek tanulmányaikhoz vagy mindennapi idegennyelv-használathoz kötődő problémák megoldásához.

IRODALOM

- Béjoint, H. (2010). *The Lexicography of English. From Origins to Present*. Oxford University Press.
- P. Márkus, K. (2020b). *Szótárhasználati munkafüzet – Angol tanulószótár*. Maxim Könyvkiadó.
- P. Márkus, K. (2022a). *Teaching Dictionary Skills*. Károli Gáspár Református Egyetem – L'Harmattan Kiadó.